

Toetssteen der ware en valse genade

Th. Van der Groe

39. H.C. ZONDAG 45 - Van het gebed

Vr. 116. Waarom is het gebed den Christenen van node?

Antw. Daarom dat het het voornaamste stuk der dankbaarheid is, welke God van ons vordert, en dat God Zijn genade en den Heiligen Geest alleen aan diegenen geven wil, die Hem met hartelijke zuchten zonder ophouden daarom bidden en daarvoor danken.

Vr. 117. Wat behoort tot zulk een gebed, dat Gode aangenaam is en van Hem verhoord wordt?

Antw. Eerstelijk dat wij alleen den enigen waren God, Die Zich in Zijn Woord ons geopenbaard heeft, om al hetgeen dat Hij ons geboden heeft te bidden, van harte aanroepen. Ten andere dat wij onzen nood en ellendigheid recht en grondig kennen, opdat wij ons voor het aangezicht Zijner majesteit verootmoedigen. Ten derde dat wij dezen vasten grond hebben dat Hij ons gebed, niettegenstaande wij zulks onwaardig zijn, om des Heeren Christus' wil zekerlijk wil verhoren, gelijk Hij ons in Zijn Woord beloofd heeft.

Vr. 118. Wat heeft ons God bevolen van Hem te bidden?

Antw. Alle geestelijke en lichamelijke nooddrift, welke de Heere Christus begrepen heeft in het gebed dat Hij ons Zelf geleerd heeft.

Vr. 119. Hoe luidt dat gebed?

Antw. Onze Vader, Die in de hemelen zijt. 1. Uw Naam worde geheiligd. 2. Uw Koninkrijk kome. 3. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel zo ook op de aarde. 4. Geef ons heden ons dagelijks brood. 5. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren. 6. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze. Want Uw is het Koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid, in der eeuwigheid. Amen.

E. En gaan eindelijk over tot het laatste stuk, dat hier te verhandelen is, zijnde het gelovig gebed van de verlost Christenen, als het geordineerde hulpmiddel van de Heilige Geest tot verkrijging van de nodige genade en kracht van de heiligmaking.

Ons voornemen is niet, om daar een brede en omstandige verklaring van te geven, hoewel de stof anders zeer gewichtig is. Wij wijzen de lezer, die zijn geestelijke stichting zoekt ter harte te nemen, naar die Godvruchtige en doorwrochte verhandeling "Over het gebed en de verhoring van hetzelfde", door John Brown. Waar wij achten, dat hij alles vinden zal, wat hij van deze materie zou verlangen te weten. Wij

zullen hier de Catechetische leiddraad, slechts met enige korte aantekeningen een weinig trachten op te helderen, en zo ons werk eindelijk tot een besluit brengen.

Daar wordt

1. van het gebed in 't gemeen gehandeld, en dan
2. Van haar voorschrift.

a. Drie zaken komen hier van het gebed voor.

1. De redenen van haar noodzakelijkheid.
2. Haar wezenlijke vereisten.
3. En haar inhoud.

a. a. *Waarom*, vraagt de Catechismus, Vraag 116, *is het gebed de Christenen van node?* En daarvan worden ons hier twee grondige redenen gegeven.

1. De ene reden is: *Daarom, dat het het voornaamste stuk der dankbaarheid is, welke God van ons vordert.* Wij hebben nu gezien, hoe der Christenen heiligmaking als een enkele dankbaarheid aan God voor Zijn bewezen genade in Christus, door de Heilige Geest, is aan te merken. En van heilige en gelovige dankbaarheid is het gebed nu zeker het voornaamste stuk.

1. Omdat hetzelfde de wezenlijke ziel en kracht van alle ware godsdienst immers niet anders dan even door middel van het gebed van ons gezocht en verkregen moet worden. Neemt dan slechts het gebed weg, zo zult gij zekerlijk ook alle Godsdienst wegnemen, welke daarom als een aanroepen van des Heeren Naam zo aan ons wordt voorgesteld, Gen. 4:26.
2. Omdat ook het gebed zelf als een gedurig danken en prijzen van God is: wordende Hij daarin eerbiedig van ons aangeroepen, en Zijn heilige en luisterrijke deugden steeds verkondigd.
3. En omdat de gelovigen zichzelf in en door het gebed ook gedurig aan de Heere overgeven, en zich tot een offerande van dankbaarheid aan Hem opofferen, en ook al hun lof- en dankzeggingen door dat middel aan Hem toebrengen. Waarom bidden en dankzeggen, als zijnde genoegzaam dezelfde zaak, ook zo nauw bijeen gevoegd worden, Ps. 50:14 en 15; 1 Kor. 14:15 en 16 en doorgaans. Zodat er geen gebed kan zijn zonder dankzegging, en geen dankzegging zonder gebed.

2. De andere reden is: *En dat God Zijn genade en de Heilige Geest alleen dien geven wil, die Hem met hartelijk zuchten en zonder ophouden daarom bidden en daarvoor danken.* Wij mensen willen om onze gaven en weldaden verzocht zijn, als wij die aan anderen willen geven, hoe veel meer dan de Heere, Die aan niemand iets schuldig is? Dit deed de Zaligmaker zeggen: *Indien dan gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven, hoe veel te meer zal de Hemelse Vader de Heilige Geest geven dengenen, die Hem bidden!* Luk. 11:13. Als God ons Zijn heerlijke Verbondsweldaden eerst heeft voorgesteld, verzekert Hij ons ook van Zijn waarheid en bereidwilligheid, om die te geven, zeggende: Ik, de Heere, heb het gesproken, en zal het doen. Maar zie, hoe: "Daarenboven zal Ik hierom van den huize Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe", Ezech. 36:36 en 37. Zie en overlegt de plaatsen, Joh. 16:23; Hebr. 11:6; Jac. 1:5; Matth. 7:7 en 8 en zeer vele andere.

Uit die twee aangewezen gronden blijkt nu genoegzaam de volstreckte noodzakelijkheid van het Christelijk gebed, en hoe de verlost gelovigen dat als het geordineerde middel van hun heiligmaking ook zeer naarstig moeten gebruiken, en in het gebed volharden, Rom. 12:12. *Biddende zonder ophouden*, 1 Thess. 5:17. Ja ook sterk aanhouden in 't gebed, *en in hetzelfde waken met dankzegging*, Kol. 4:2. Hun gebed neemt zijn rechte begin in de wedergeboorte, en het laatst in de dood. Gelijk zij ademhalen moeten, zo lang zij leven, zo moeten zij ook bidden, zolang zij leven.

b. b. *Maar wat is nu een recht Christelijk gebed? Of wat behoort tot zulk een gebed, dat Gode aangenaam zij en van Hem verhoord worden?* (vraag 117) De Catechismus noemt ons daarvan drie wezenlijke en noodzakelijke vereisten, waarvan

1. de eerste ziet op de Persoon Die aanbeden moet worden;
2. De tweede op de verootmoedigde gestalte van de bidder;
3. De derde op het gelovig vertrouwen, dat hij daarnaast ook op God moet stellen. Nooit zal de Heere enig gebed van iemand verhoren, waar slechts een van deze dingen ontbreekt.

1. Het eerste vereiste is dan: *dat wij alleen de enige ware God, Die Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft, om al hetgene, dat Hij ons geboden heeft te bidden, van harte aanroepen.* Waarin drie zaken voorkomen.

1. Het gebed moet alleen gericht worden aan de Heere, de enige ware God, Die hetzelfde kan horen en verhoren. Zie Ps. 65:2, 3 en 81:10, 11; Matth. 4:10. En die van ons ook recht gekend moet worden, gelijk Hij Zichzelf in Zijn Woord geopenbaard heeft. Niet alleen in Zijn Drie-enig Wezen, maar ook in Zijn geduchte hoogheid en heiligheid en in al die oneindige deugden en volmaaktheden, waarmee Zijn ontzaggelijke Majesteit bekleed is, en als de Heere, de Verbonds-God van Zijn uitverkoren en gelovig volk. Al wie God als zodanig niet geestelijk kent door de genade, die kan Hem dan ook niet in geloof aanbidden *Want die Uw Naam kennen, zegt de Psalmist, zullen op U vertrouwen, Psalm 9:11.* Dit is, helaas! Het grote gebrek van alle onwedergeborenen, dat zij enkel hun eigen vleeselijk of schijngeestelijk denkbeeld van God aanbidden, en niet God Zelf. Zij bouwen allen binnenin hun gemoed een altaar, waarop geschreven staat: den onbekenden God, Hand. 17:23, en dan offeren zij daar al hun gebeden op, aan welke de Heilige Israëls een walging heeft, hoe zeer die aan henzelf mogen behagen.
2. Het gebed moet *hartelijk* geschieden. Wij moeten de Heere, de hoge God, van harte aanroepen. Anders is ons bidden slechts een louter spotten met God en een werk van snode geveinsdheid. Zie, hoe zwaar God dit bestraft en thuis wil zoeken, Jes. 29:13, 14. *God is een Geest, leert de Zaligmaker, en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid, Joh. 4:24.* Anders zal de Heere het gebed van de mensen niet horen, want Hij is nabij allen die Hem aanroepen, allen die Hem aanroepen in der waarheid, Ps. 145:18. Zij misbruiken de heilige plicht van het gebed, die onoprecht bidden. Indien wij begeren te bidden, dat God ons verhoren zal, zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, Hebr.10:22. Dit is de gehele kracht van het gebed. De mens moet eerst zijn hart bereiden, waaraan hij werk genoeg zal vinden en dan zijn handen tot God uitbreiden, Job 11:13.
3. En op die wijze moet Hij van ons aanbeden worden, om al hetgeen dat Hij, ons geboden heeft te bidden. *Ons gebed moet ingericht zijn naar Gods beloften.* De Heere weet best wat wij arme zondaren tot ziels- en lichaamswelstand nodig hebben. En dat alles heeft Hij ons door Christus in het Evangelie overvloedig beloofd. Hierom mogen en moeten wij Hem gedurig ootmoedig bidden, met een heilige onderwerping van onze wil aan Gods wil. En dit is dan de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat, zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort, 1 Joh. 5:14. Zulk bidden zal ons de Geest Zelf leren; en wie anders bidt, die zal niet ontvangen hetgeen hij bidt, Jak. 4:3. Dit zal ons aanstonds nader geopend worden.

2. Het tweede noodzakelijke vereiste van het gebed is, *dat wij onze nood en ellendigheid recht en grondig kennen, opdat wij ons voor het aangezicht van Gods Majesteit verootmoedigen.* Al de ernst, ijver, oprechtheid, ootmoedigheid, lijdzaamheid, standvastigheid en al het vertrouwen van een waar Christelijk gebed moet geheel spruiten uit de grond van een rechte kennis en gevoelen van onze noden en ellenden, en van een oprechte zielsvernedering daarover voor de Heere. Waar deze dingen niet gevonden worden, daar zal al het bidden geveinsd en sleurachtig zijn. Want de nood leert bidden, dat is wel zeker waarachtig, en wij zullen dat op de posten ook best leren. Als hun bange zal zijn, zegt de Heere zullen zij

mij vroeg zoeken, Hoséa 5:15. En het volk, dat op Zijn naam zal vertrouwen in het gebed, heet daarom ook een ellendig en arm volk, Zef. 3:12. Wat deed de tollenaar zo vurig bidden, en zo lang voor God neerbuigen, anders dan het bang en smartelijk gevoelen dat hij droeg van zijn zonden en van Gods toorn? Luk. 18:13. En uit diezelfde grond zijn ook al die nederige en vurige gebeden van de heiligen voortgekomen, welke wij zovele in de Bijbel vinden. Eer David door de Profeet Nathan over zijn zware en gruwelijke zonden bestraft werd, had hij maar een flauw en koud gebed, maar wanneer hij zijn overtreding kende, en toen zijn zonde steeds voor hem was, ging het er geheel anders toe, Ps. 51:5. De trotse mens moet eenmaal recht gebracht worden tot de kennis van Gods hoogheid en heiligheid, en van zijn eigen nietigheid en zondigheid, dan zal hij het hoofd weldra in de schoot leggen, en die te voren staande bad met de Farizeeër Luk, 18:11, zal nu bidden, liggende in zijn schaamte, en van zijn schande overdekt, omdat hij tegen de Heere zijn God gezondigd heeft, Jer. 3:25. En deze zijn Gods rechte offeranden, als de arme zondaars Hem een gebroken geest offeren, een gebroken en verslagen hart, Ps. 51:19. Wie zulke offerande met zich brengt, als hij met zijn gebeden verschijnt voor Gods genadetroon in Christus, die zal Hem aangenaam zijn, Jes. 57:14 en 66:2; Zach. 13:7, en die zal bij Hem ontvangen worden, gelijk de verloren zoon ontvangen werd bij zijn vader, Luk. 15:21-24.

3. Het derde noodzakelijke vereiste van een christelijk gebed is, *dat wij deze vaste grond hebben, dat God ons gebed, niettegenstaande dat wij zulks onwaardig zijn, om des Heeren Christus wil zeker verhoren wil, gelijk Hij ons in Zijn Woord beloofd heeft.* Een gebed, dat gebeden wordt zonder een waarachtig vertrouwen van verhoring is een dood gebed, en die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van de Heere, Jac. 1:7. Want het is een algemene regel voor het gebed: *Die tot God komt, moet geloven, dat Hij is een beloner dergenen, die Hem zoeken*, Hebr. 11:6. Wat wij arme onwaardige mensen ook van de hoge en heerlijke God zullen begeren, het moet al met Onze Vader beginnen in een Verbondsweg, en met een Amen van hartelijk vertrouwen eindigen, of anders zal het nooit een christelijk gebed zijn, dat de Heere behagen zal. Wij moeten alles van Hem begeren in geloof, niet twijfelende, want die twijfelt aan de verhoring van zijn gebed is een baar der zee gelijk, die van de wind gedreven, en op en neer geworpen wordt, Jac. 1:6. En wat voordeel zal zo een met zijn ongelovig en twijfelmoedig gebed toch doen? Of zou God Zijn hulp en genade ook willen schenken aan degenen, die Hem niet voor waarachtig en almachtig waarlijk erkennen, immers niet voor zichzelf? Want een ieder moet hier ook geloof hebben *bij zichzelf* voor God, en in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd zijn, Rom. 14:5, 22 of hij is zeker een ongelovige. Als wij bidden, dan moeten wij stil liggen en rusten op de waarachtige beloften van onze Zaligmaker, Matth. 7:7, 8 en 21:22; Joh. 14:13 en 16:23. En die zulks in het geheel niet kan doen, die kan dan ook niet bidden, dat hij verhoord worde, want nooit heeft God de twijfelaars of de ongelovigen willen verhoren. Zie ook Eféze 3:12 en Hebr. 10:22. Ja, lees hierover de gehele Bijbel na, u zult daar nergens vinden, dat God een gebed zonder gelovig vertrouwen van iemand ooit verhoord heeft, dat het hem nooit tot zaligheid heeft kunnen gedijen. En hier komt geenszins in aanmerking, dat wij arme zondaren, Gods genade in onszelf geheel onwaardig zijn, om daarom de grond van ons vertrouwen te laten varen. Want wij moeten ons vertrouwen niet stellen op onze eigen waardigheid, maar alleen op de verdiensten van onze Heere Jezus Christus en op Gods genadige beloften. Daar moeten wij ons geheel op neerwerpen, en verwachten op die vaste grond alleen de verhoring van ons gebed. Het moet hier ook heten: *Want wij werpen onze smekingen voor Uw aangezicht niet neer op onze gerechtigheden, maar op Uw barmhartigheden, die groot zijn: En doet het, om des Heeren wil*, Dan. 9:17, 18. Al wie het daar eindelijk niet kan brengen door de Geest der genade en der gebeden, Zach. 12:10, die zal dan altijd blijven bidden op Farizeese trant, met een vertrouwen in zichzelf. En zo zien wij hier dan, wat er behoort tot een gelovig christelijk gebed.

c. c. Belangende nu de inhoud van het gebed, daarvan leert de Catechismus *dat God ons bevolen heeft van Hem te bidden alle geestelijke en lichamelijke nooddrift, welke de Heere Christus begrepen heeft in het gebed, dat Hij ons zelf geleerd heeft.* (vraag 118) Want wij hebben ons wezen uit ziel en lichaam en hangen die beide zo gedurig van Gods genade en voorzienigheid af, dat wij ook niet een ogenblik zonder Hem

kunnen bestaan. En hoe wij de geestelijke nooddrift altijd eerst, en de lichamelijke dan daarna moeten zoeken, vermaant de Zaligmaker ook ons in Matth. 6:33. Dit stuk heeft vanwege haar klaarheid geen nadere uitbreiding nodig. Alleen zal het maar op de rechte praktijk aankomen.

b. Nu komen wij tot het *voorschrift van het gebed*, Matth. 6 en Luk. 11, hetwelk wij hier ontmoeten (vraag 119) en waarin drie bijzondere delen te overwegen zijn.

1. De aanspraak aan God.
2. De stof van het gebed.
3. Het besluit.

a. a. De aanspraak is tweeledig, en wijst ons aan

1. Onze verbondsbetrekking op God, als *onze Vader*.
2. Zijn hoge en geestelijke majesteit: *Die in de hemelen is*.

Beide zijn als de wezenlijke gronden van een christelijk gebed, en waar die door de Goddelijke genade niet vast gelegd worden binnen in het gemoed van de mensen, daar kan ook niet recht gebeden worden.